



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,  
Confessarii, Et Parochi**

**Segneri, Paolo**

**Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696**

Caput XXI. Quænam à Parocho in sanctissima Eucharistia administranda  
perpendi, & observari debeant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)



## CAPUT XXI.

*Quanam à Parocho in Sanctissima Eucharistia administranda perpensi & observari debeant?*

Quis putas est fidelis servus, & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram? (a) Paucis his verbis miro quodam artificio Servator noster complexus videtur, quidquid à Parocho in administrandis sanctissimis Religionis nostræ Mysteriis observandum est: maxime autem, quæ in Sanctissima Eucharistia administrandâ curanda sunt. Vocat illum in primis Christus in administratione eiusmodi, Servum; non quasi id spectet, (b) ut serviliter operetur, ex abjecto inquam timoris affectu; sed ut indicaret, quod quidquid hic agit, quidquid loquitur, quidquid cogitat, imò quidquid est, non suâ jam, sed unius Domini causâ agere, loqui, cogitare, esse debeat. Debet is deinde esse servus constitutus ad curandam Domini sui familiam, sed non ab alio, quam ipso Domino constitutus: quem constituit Dominus super familiam suam. Non debet igitur, nec potest Pastor ad gradum hunc eniti humani favoris auxilio, multoque minus largitionum, pecuniarum, factorum ac promissorum ope. Eniti debet solâ Dei electione. Nôsse præterea debet, quod credita ipsi administrandæ familiæ, & redituum provincia, non Dominum

ipsum constituat, qui arbitrio suo de ijs disponere possit, sed tantum distributorem, seu, ut Sanctus Lucas appellare maluit, dispensatorem.

Quis putas est fidelis Dispensator & prudens? Ut talis autem, & fidelis esse debet, & prudens: fidelis quidem Christo: Hic jam queritur inter Dispensatores, ut fidelis quis inveniamus? Prudens autem Proximis, ut eorum crederet de necessariis ad vitam tuendam prospiciat, sicut cuiusque condicio requirit, & prout Dominus iusserit; hoc enim est illa mensura hic expressa, ut tanto facilius advertatur, ad quid alludatur. Ut det illis in tempore tritici mensuram. Curare proinde, ut mensura hæc justa sit, & cuiusque indigentia respondeat, tam est proprium Pastoralis Officij, ut huc denique & prudentia & fidelitas in Sanctissima Eucharistia administrandâ à Deo requisita videantur recidere. Quare ne hic in ministeris sui partes quis peccet, singulari curâ attendendum erit.

## I.

Triplex mensuræ genus ad propositum nobis finem considerare possumus: mensuræ Excedentis, & Variæ seu justo Minoris, & Usurpatae. Ut à prima ordiamur, Excedens est, quâ nonnullæ Animæ, magis speciem religiosæ & devotæ, quam caritatis frui cuperent divinâ illâ dape, quâ si penes ipsas foret, vellent esse illæ Olivæ, teneræ etiamnum circa mensuram Domini plantatæ: sicut novelle Olivæ in circien mensa tui: (c) qua

identidem cuperent admitti ad fruendum tam nobili escâ, etsi non magnopere solliciti sint de proferendis ijs fructibus, quæ tam præstanti alimoniam respondeant, quâ nutriantur; sed satis ipsis est, si semper maneant *novella olivæ*, quin unquam ad debitam maturitatem adducantur. Hac in mensura, necubi Pastor hallucinetur, ante omnia inquirendum est sedulò, quid demum sit illud, quo ejusmodi Personæ impellantur ad toties sumendam Filij Dei carnem? & ubi deprehenderit, desideria hæc non nasci ex hujus divini sibi fame, sed ex æmulatione potius quæpiam, quâ nolent inferiores esse, aut haberi aliis, quibus sapius permittitur, ut cælesti illo ferculo se reficiant; ex animi quadam elatione, ambituicula, aut consuetudine tantum malè consultâ; ad ipsum pertinebit, suo arbitrio ac consilio temperare hanc mensuram; cum & ipse, & alij ejusdem ordinis, ad id à Deo electi sint, *ut sumant, & dent ceteris*, si statutis salubriter legibus stare placeat.

Subinde etiam fructus observandus est & effectus, ex cibo hoc tam crebro sumpto nasci solitus. Non enim desunt Animæ, quæ illis *Ægypti* vaccis similes, quò pascuntur liberalius, hoc pinguescant minus. Hærent semper in iisdem sordibus, iisdem laborant malis: non iis dico, sine quibus non solet esse luti, ex quo fingimur, fragilitas; sed ijs quoque, quæ deliberata voluntate consciscuntur; murmura contra famam alienam studiosa, vanitates ac mendacia, vindictæ meditatio,

etsi non graves, rancotes occulti, quæ faciunt, ut dubitari merito possit, an non nimius cibus morborum miseris causa sit. *Si à morbo, belle comedenti, corpus non proficit; malum.* (d) Sed quia facile non est, cognoscere, verè proficiant Animæ, an non proficiant, cum incrementa, quæ illæ in virtutibus & gratiâ faciunt, non sint absimilia incrementis arborum in silvis, occulta & sensibus non deprehensa, hoc agat, & attendat, quâ diligentia Personæ istæ ad sacratissimum illud Epulum se parent; & si adverterit, quòd multo conatu laborent animum purgare omni propriorum commodorum & oblectationum studio, tanquam humoribus, qui non solum saporem & suavitatem pani illi vitali tollunt, verum etiam impediunt, quò minus nutriatur & crescat: si adverterit, quòd operibus & actibus quàm religiosissimis crebrò repetitis & ante, & post sumptum illum cibum dent operam, contenturque excitare in animo suo genuinum Caritatis calorem, si, verbo, deprehenderit, quòd cibum istum non integrum glutiant, sed eundem lentè præmandant, fidei, intimi doloris, & sinceræ demissionis actibus, non temerè, sed magna consideratione præmissis accedendo; tum enim verò plusculum ijs indulgeat; ita enim dignæ sunt, etsi parte altera erratis adhuc minoribus obnoxia. At si è diverso animadvertit, quòd accedant ad Dei mensam pigra quadam assuetudine, tum enim verò, quia id æquum est, multo ipse sit in permittendo lentior. Omnis illa frequentia, si rectè sensit S. Tho-

umas, laudem meretur, quæ tibi illius æstimationem ac desiderium auget, nec reverentiam ullo modo diminuit: *Auget fervorem & non minuit reverentiam.* (e) E diverso ubi non crescit fervor, decrevit autem cum æstimatione reverentia, quid demum in ejusmodi frequentia laude dignum sit? Hanc suos ad limites revocare oportet, sic ut eam suis cum ovibus legem Pastor observet, quam Apostolus indicavit. *Siquis non vult operari, non manducet.* (f) Qui respondente operum, ex virtute productorum, labore ac conatu non lucratur Panem Angelicum, rariùs illo pascatur; ne pro eo quod utilitatis aliquid in eum derivetur, damni potius aliquid redundet.

Quamquam ne hic quidem nimis severum & parcum esse decet: sicut enim in agriculturæ leges peccat, qui aperto facco sementem profundit, ita manuscus seminandum non est. Sunt, qui ad sacram Synaxin celebrandam aliud non requirunt (g) quam ut quis absque peccati conscientia accedat, & quotidie quidem, quin aliter se præparet. Non est probanda hæc doctrina: videmus enim in Sacramenti hujus administratione Ecclesiam non solum commodi, quod in sumentem redundet, sed etiam reverentiæ, sanctissimo Christi Corpori, quod manducatur, debita habere rationem. (h) Hinc etsi Animæ Deum impensius amanti prodesset plus, sæpius etiam eadem die cælesti hac escâ reici, non tamen id fieri permittit Ecclesia: prohibet etiam Christum sub utraque specie sumi, non tantum Lai-

cis quacunq; occasione, sed etiam sacerdotibus extra ipsum sacrificium vitanda irreverentiæ, sacro Sanguine habenda pericula: vetat insuper, ut hodie Christiani, quod olim ipsi permittebatur, sacram Eucharistiæ non deserant, ut cum res postulare, promptam habeant; permittitque rariùs, ut sine Viatico in alteram viam quis migret, quam ut illi manus firmæ, ad hoc ministerium non desinat, idem porrigat. Sic autem jubet Ecclesia non aliis de causis, quam mentalis cultus, (i) nequid reverentiæ Sanctissimo Jesu Corpori debita quoquo modo decedat. Nonne etiam, qui genu non fiterit, nisi id fiat per modum, dicunt, Viatici, sumere non permittitur, etsi peccati sibi non conscius, manifestum igitur est, Ecclesiam sola Gratia præparatione non contentam, velle insuper ut Fideliter se præparet ad ministerium illud tam magnum, et aliquo suo cum emolumento illo defungantur. Alii è diverso alteram ad extremum declinant, voluntque ut qui vel semel ad divinum hoc convivium accedit, ita veniat præparatus, ut non quidem jam sæpius eade ad illud esset missus, melius paratus esse possit. Quaproinde recte navigare vult Pastor, mediam hos inter scopulos viam teneat, & temone recto caveat ne hirculucve impingat, sic medio tutissimè ibit. Hoc dico: cunctis sufficientibus lore suas noxas detestantibus videtur permitti posse, ut semel quot mensibus ad sacram Synaxin accedant. Alii, qui majore curâ animi labe vitant, semel

hebdomada id permitti potest; quibusdam etiam saepius, pro conditione qua vivunt, aut conjugio illigati, aut liberati; pro ratione negotiorum, quae ipsis incumbunt, & tenerioris ac solidioris amoris cum Reverentia conjuncti, quem in ipsis liceat observare: ubi enim hic defuerit, prodesse non uni poterit illi uti regulam, quae ad sanitatem certius tuendam praescribi assolet, ut nimirum *cibum minuat, & exercitium augeat*: (k) ut aliis piis actionibus frequentandis studeat, divino vero Epulo rarius fruatur.

II.

Quamquam, nisi fallor, non multum laborandum erit Pastori circa hanc mensuram Excedentem; pauci enim erunt, qui illam praesentent. Pauciores semper erit reperire aegros, qui nimiam ciborum appetentiam, quam qui eorum nauseam laborent. Christianorum plerique stimulis potius opus habent, ut ad hanc Mensuram festinent: *Compelle intrare*. Hoc autem Pastor, quantum in ipso est, pluribus modis exequetur. Primus erit si decutiat illa folia, quibus tegere se laborat languor & somnolentia: sunt autem; non esse se dignos tanto bono, non idoneos ad illo fruendum, negotiis aliis plus aequo occupatos. Detrahat igitur hanc a negligentia vultu larvam, & talem eam, qualis est, spectandam obiciat. Ostendat illi, qui dignum se esse negat, quod non reverentia a caelesti hac esca ipsum retrahat, sed affectio, qua rei cuiuspiam a Deo *veritatem, tenacius adhaeret; aut saltem*

quam adhaeret oblectamentis vanis, nocturnis & occultis conventiculis, ludis, comestationibus; unde fiat, ut sic a se arceat ipse cum sua farinae hominibus sacram Evcharistiam, sicut olim Philistaei Arcam; non ob aliud, quam quia haec humi affligebat Idolum, quod adorabant, si cum ipso constitisset. Ceterum si indigni sunt ob peccata, quibus ad eam diem indulserunt, quid tandem exigitur, ut his abolitis evadant digni? Aliud non requiritur, quam sincerus de admittis dolor, deinceps non peccandi decretum, & sui coram sacerdote, prout oportet facta, Confessio: haec, divina adjuvante gratia, in eorum manibus sunt omnia. Atque ita etiam, qui paratum se negat, se parat. Quibus ad eam rem opus est? *Hominis est animam preparare*, (l) ait Sapiens. *Eccur ait Hominis, & non Dei*, cum nihil unquam salutare fiat, nisi Deus sanctissima sua gratia auxiliis hominem praevenerit? Nimirum Deus ea in re non deficit. Manus eius semper est parata, ad nos humo sublevandos: sufficit nos illam prehendere ac stringere. Qui autem occupationes praetextunt & negotia, quibus distenti sunt, ijs significet Pastor; videre se manes hos ac futiles praetextus: si enim haec negotia non impediunt, quod minus quot diebus tantum cibi potrigant Corpori, quantum illi non nutriendo tantum, sed & oblectando sufficiat, cur impediant, quo minus & Anima, non quotidie, sed semel in mente pascatur?

Alter ad crebro usurpandum caelestem cibum stimulus erit, si maxima

S 3

Pastor

Pastor commoda explicet, quæ ex eo sumpto nascuntur. Totius Mundi Harmonia, S. Dionysii sententiâ, ad hæc duo reducitur: *Ut superiora ad inferiora descendant, & inferiora ad superiora erantur.* Atque ita dum Servator noster Jesus crebrò ad nos, è Cælo delapsus, invisit, nos autem à terra, quantum fas est, avellimur, ut obviam illi digna præparatione eamus, in hoc votum & perenne nostrum bonum consistet: sic enim magis, quam unquam alias, *summa & ima sociabuntur.* (m) Quæ causa est, cur tanto conatu malus Dæmon crebrum hunc usum impedire laboret: scit enim quantum nobis boni tollat, dum istum tollit. Exercitus, cui ab annona malè prospectum sit, quin hostes ferrum nudent, vincetur; fatis sua illum fames profligat.

Tertius ad frequenter se divina dæpe pascendum inducendi modus erit, si Pastor se accusantibus in pænæ partem id imperet. Non nego, hac in re prudenter ac cautè agendum; nam vel Regis arma & lorica, parvulo pastori Davidi gravissimo erant oneri, non quòd bona illa in se non essent, sed quia ipsi bona & apta non erant. Atque ita sacri illi Arbitri, qui quemlibet, qui reum se ipsis sistat, pœnitentem jubent singulis per annum mensibus de noxis se accusare, ignorant profectò, quò illos tandem deducant. Pro eo, quòd assequantur, ut antiqua illi nomina deleant, hoc unum impetrant, ut novis se obligent: cuius rei causa est illa vulgò mortalium socordia, quàm prona ad subeundam cujusvis obligationis onus, quòd imponi

sibi audiat in Pœnitentiæ Tribunali, tam in illo deinceps adimplendo igna & remissa. Si è diverso sacri hi Jures aut numerum sacrarum Communionum minuerent, aut saltem singulis illis mensibus non affigerent (cui proleto obligationi facere satis non possunt, quæ totam propè vitam in itinere consistunt) sed duodenas tantum toto anni decursu obeundas præscriberent, multa utique plus inde traherent emolumentis, apud mediæ saltem conditionis homines, quæ eos multitudine superaberebunt hoc in genere, & securus potest cum ijs, qui eodem Arbitrio perurumque utuntur; tum quia coram vendi ratio magis perspecta est, tum quia magis notum quid ferre illi & velint & possint: nec dispar eorum creditio est, qui Sodalitio alicui nomen dederit, cujus legibus mensura Syracusani alias imperatur. Si proinde nulla esset ejusmodi aliqua in Parochia Cœtus, curet Pastor, ut cogatur aliquis, qualis esset aut ille qui à Corona Deparæ, aut qui à Cingulo, aut à monte Carmelo, aut ab Animarum suffragio nomen sortitus est; tum enim mentis noxarum omnium veniam promulgando, quæ Divinum Epulum, etiam ex lege sui Cœtus lumentibus propiciis sit, id assequetur, ut numerus frequentantium quot mensibus caeleste Convivium semper augeatur. Animæ, quæ nauseâ laborant, omni indultriâ jure dæ sunt, ne ipsum etiam manna subdiant.

Quid si autem non desissent Pastori, qui tam non solliciti essent de

gentile

gendo hoc numero, ut etiam palam sibi molestum esse demonstrarent? ut adeo pro eo, quod sponte pro sacro sederent Tribunali, expectarent dum vocarentur à subditis, & vocati aut excusarent sese, aut tam lentè, tamque renitentes veniret, quanto nisi naves adverso alveo propelluntur? Quid aliud de his dici potest, quàm quod miseri non cognoscant sui muneris partes, nec perpendant, quod Sacramenta sint remedia ordinaria, quæ Fideles jure suo, in ipso Christi Servatoris sui Sanguine fundato, exigant, ut ijs utantur, cum res postulat: sic ut eorum usum negare, nisi gravis causa excuset, non possit non cum gravi negantis culpâ esse conjunctum. Si enim Medicus Civitatis alicujus stipendio & ære conductus, ut ægros curet, non injuriâ facessere jubetur, si vocatus ad laborantes opem promptus non afferat; nonne & Pastor ille rectè privabitur Beneficio, & in malam rem abire jubebitur, qui in necessitate majoris momenti, ad opem laborantibus ferendam vocatus, vix pedem movere, magnâ sui muneris non curantiâ, aut exiguo in suos amore præpeditus, dignabitur? An tandem Animæ morbi, morbis corporis nocentiores non sunt?

Quid igitur? erit qui dicat; an pro arbitrio suo subditorum quislibet quacunque cum Parochi molestiâ petet sibi administrati Pœnitentiæ & Evcharistiæ Sacramenta? Huic ego affirmo inprimis, plures multo semper futuros, qui nihil, quàm qui aliquid hac in re Parocho molestiæ afferant. Ut tamen hac quoque in re doceant, quod Pastor tu-

to sequi possit, dico; dubium utique esse non posse, quin toties ille ministrare petentibus Sacramenta debeat, sub gravis noxæ, reatu si omittat, quoties subditorum aliquis simili obligatione accipere illa tenetur. Solum igitur ijs in eventibus dubium esse potest, quid officij ratio jubeat, cum subditi nulla necessitate, sed majoris obsequij divini studio ducti, prudenter, & opportunè, non verò pro libito, & nullâ habitâ alieni incommodi ratione petunt? *Quoties oves rationabiliter petunt, & opportunè.* (n) His autem in casibus distinguendum censeo. Si, qui Sacris Mysterijs muniri desiderat, alium non habet, à quo tum id beneficii accipiat, sed solum Parochum, tum communior Doctorum opinio censet, non posse (salvo officio Parochum id obsequij negare. Primò quidem, quia Pastor sua in Paternia Christi vices obit. Unde sicut Christus nullo unquam tempore repellit eum, qui cum ipso in gratiam redire cupit, sic & Pastor hoc facere muneris sui esse nôrit, cum onus, quod deleganti incumbit, non possit non premere delegatum. Deinde si ad Pastorem pertinet, etiam amissas & errantes oves quarere, sic ut Deus, nisi id fiat, queratur, indignetur, & per Ezechielem iratus exprobrat, *Quod perierat non quaesistis* (o) quanto magis exiget ab eo Deus, ut oves sponte redeuntes non repellat? Præterea Sanctus Augustinus hortatur Christianos omnes, ut divinum ad Epulum accumbant, atque adeo ut confessione animum expient, semel quot hebdomadis, idque Dominica ferme

terme die, quod ipsum permittit Ecclesia, & Patrum ac Pontificum decreta suadent (p). Qomodo autem hæc sequi consilia & hortamenta subditi poterunt, si, qui ministrare petentibus ex officio solent, id facere non teneantur? certè, qui non Justitiæ, sed Caritatis titulo hæc mysteria præbent, multo minus tenebuntur. Sic autem an non inanes, & planè irritæ sunt tam multæ ad hæc Sacramenta sumenda invitationes? Quare nisi Parochus aut oppidò sessus sit, aut peius habeat, aut rebus majoris momenti, ad divinum quoque obsequium spectantibus præpediatur, non videtur salvo officio recusare posse laborem, si alius non sit, qui vices suppleat, citra noxam, negligentia, ea in re admittat, respondentem. Minor erit obligatio, ubi alius fuerit, qui Pastoris in hoc munere vices suppleat. Atque hoc ex capite valde expedit, habere Sacellanum: aut Adjuvotem, qui sociâ operâ onus Angelicis formidandum humeris cum Parocho portet, ejusque varijs in occasionibus vices expleat. Ceterum an sola illa Pastori agenda sunt, quæ ovibus summè necessaria sunt? an non & ea curanda, quæ gregi utilia, quæ commoda fuerint? id nã sit, miseræ profectò sunt oves. Quis unquam Pastorum in animum induxit, non alias pascendas sibi oves, nisi cum extrema eas fames urget, sic ut röm non pallas moti necesse sit? Quin imò gaudes, si horâ quavis pabulo se reficiant, dummodo id ipsis condicat; & enim in finem libenter ipsas per pascuâ sequitur, sive

actu interim impleatur, seu pascatur. Sic tamen pervenimus ad aliam quibus Parochorum non nemo omnino meritiò negari tam nobilem charitativus est Evcharista; quia nunciamur doceri & capere possunt, quid tam illa sit? Tales autem videntur, præter nativitate, Surdi, & Semihulli. Quæ tamen assero, hanc non esse præbendam Dispensatoris fidelis, sed crudelitatis manifestam. Aliud est, præbere in curâ commissis parcius de frumentis pretioso, aliud petitis id ipsis negare. Cum hi, suâ hebetudine capere plus non possunt, quàm quod Evcharista sit liberrimus animæ cibus (q), ad hoc quibuscunque modis potest Pastor in inculturâ, & ad aliquem pietatis sensum ac reverentiam excitari, cogentere non debet, quin nonnisi quædam fra anni decursum, diebus nimium proximè solennibus, Christo Nato aut Resurgenti sacris, & alijs similibus, non divina hæc dape reficiat: immo magis quod hi ipsi, observando, quæ reverentia, quo pietatis sensu, quæ exteriorisque hominis compositione alij ad adorandum hoc Mysterium accedant, inde colligant, remanque dignam geri, sibi quoque idcirco curam suam faciendam (s). Præterquam quæ non constet, an non DEUS hoc quædam speciali, in animam infusa, impleat suâ ex parte, quando ipsi parochis suis quibuscunque non defuerint. His ipsis etiam amentibus, qui aliquando rationis compotes vixerint (t), præterquam cum decreta jubent exhiberi, quod potest pietatis, cum parum à morte

SEGNE  
Conciones  
Instruere  
Poenitent  
Confessari  
Parochi

sunt, præsentem eorum conditionem eum ea, in qua olim vi eunt, conferendo. *Amenibus, quæcunque pietatis sunt, conferenda sunt.* Cum his, quos diximus, moneri et corrigi debent illi Parochi, prioribus crudeliores, qui Adolescentes admittere ad divinam Mensam non volunt, antequam vigesimum ad ætatis annum accedant. Et tamen horum ego non paucos inveni. Sed quæ hujus rei causa? Nam vel adolescentuli illi capere quidem possunt, pro ætate sua, quæ scire oportet, nec tamen capiunt, quia ad institutionem Christianam non ventitant? hoc si ita est, erret Parochus, ut veniant vel inviti: nec enim volenti desse possunt modi, quibus eos compellat. Aut capere non possunt scitu digna? & tum ita cum ijs Pastor se gerat, quomodo de ijs jam nunc dicebamus, qui animo stolidi sunt. Generatim circa adolescentes Sanctus Thomas hæc vult scribere: *Quando jam parvuli incipiunt aliqualem usum rationis habere, ut possint devotionem concipere hujus Sacramenti, tunc potest eis hoc Sacramentum conferri (1).* An autem aliqualem usum rationis ille est, quo præditi sunt, qui & ætate maturi sunt, & judicandi facultate egregiè præditi? Ut aliquo pietatis sentu erga divinam hanc escam Parvuli afficiantur, satis est, ut eam à vulgari, quæ corpus pascunt, discernere valeant; ut omnes ejus excellentias assequantur, necesse non est. Illud verum, prius per aliquot annos Parvulos hos ad Confessionis tantum Sacramentum admittendos,

R. P. Segneri *Institutio Parochi.*

ut ita sensim aptiores reddantur adissimulatissimam Evcharistiam, ad quam deinceps erunt admittendi (x). Quæ autem causa sit tot annos ipsos arcendi à Mensa hac divina ætate omnium maxime idonea, quia etiamnum innocente? Cajetani doctrina est, etsi adolescentuli Parentum suorum autoritate prohibiti, non peccent si Cælesti hoc terculo non pascantur, cum per ætatem & judicium jam satis maturi essent, non tamen dignos veniam & excusationem Parentes, qui prohibent (y). Ego autem assero; multis locis Parentes ejus rei culpam conjecturos in Pastores, per quos stet, quò minus illorum liberi citius ad convivium hoc Angelorum admittantur. Meminerit præinde Pastor illius, quod dixit Christus: *Sinite Parvulos venire ad me (z).* An verosimile est, cunctos, quos tunc Christus tam blandè complexus est, tenerà illà ætate jam fuisse judicio tam maturo, ut Christum cognoscerent eum, qui verè erat? Igitur mensura cibi ac frumenti, quæ adolescentulis danda est, detur tempore suo. Hoc autem tempus magnam partem pendet ex industria Pastoris, quæ hic in ijs institendis utitur; sive spectemus notitiam hujus Mystery sufficientem, sive rationem modicumque, qui in illo usurpando tenendus est: ut nimirum id faciant planè jejuni, summà eam modestiâ, absque eo quòd oculos in eam deligant, qui escam hanc divinam porrigit, sed eos modestè demissos teneant, & in sese collectos: os deinde decenter aperiant, non verò rictum vasto hiatu pandant, multoque minus

minus sumpto sacro Epulo curiosè mox alios contemplantur, quid agant; sed cogitent, habere se tunc Christum JESUM in corde; ac proinde non esse omitterendam occasionem cum eo agendi, intimè se illi meliore, quo possunt, modo uniendi, gratias agendi, se illi magno affectu commendandi.

Curandum tamen ante omnia est Pastori, nulli ea in re parcendo operæ, ut Parvuli isti, cum prima vice hæc cæli dape pascuntur, animum nulli culpa obnoxium habeant. Nimis quàm miserum esset, si infelices isti initium hujus frequentandi à sacrilegio facerent. Parte una advertere licet, de multis Parvulorum horum verum esse, quòd *erraverunt ab utero*. Vix illis Rationis illucescit dies, cum vel pravis suorum sodalium exemplis, vel deterioribus colloquijs, discunt peccare, antequam ferè per ætatem peccare possint. Hinc malus Dæmon est Draco ille exitialis, qui hiantibus faucibus expectat, dum pariat mulier, ut confestim in prolem involet eamque devoret, nisi illum mulier, Dracone solertior, in solitudine abscondat ac protegat. Parte autem altera, cum Adolescentuli nondum peccandi assuetudine aboleverint ruborem illum & verecundiam, quam natura & Gratia certatim peccato aspersere, ut ab eo nos avocarent, primum omnino est contingere, ut sacros Arbitros illa sua errata celesent, quæ vel maximè oporteret reterege: atque ita malè omnino præparati ad Christum Servatorem accedant, eique jungantur. Quis autem explicet, quantum

malorum ex hoc malo scaturire possit? Si parvus initio error in fine fit minus, quid non timendum erit de errore, qui vel ipso in initio est minus? Ajunt, cum subinde Infans in utero plorare auditus est (21), ferè id magnæ calamitatis, quæ eum videret, prognosticon fuisse. Et quid non funestum de illo vaticinari possunt qui opus omnium, quæ his in mentibus hiant, sanctissimum, à peccato aueritur? In hoc igitur utilissimè Pastori desudabit industria. Quare ubi natus gerit, ut aliquot ante annis Parvulus de noxis ritè ac ordine se accipiat, id deinde incumbat, ut antequam primò ad factam accumbant Mensam de ritibus se vitæ noxis accuratè, quantum possunt, acculent. Et hæc sui actione vel apud ipsum Parochum, vel elium Sacerdotem, cui noti non sunt, facta, curet omnino Pastor, ut Parvuli animum penitus mundent, ut inlaris valis ab omnibus itiripibus & veribus purgati vitæ semen, primò salutem, non intra spinas recipiant, in mortis semine cum gravissimo agri, quin & ejus, quæ eum non coluit, detrimento mundum; cum tot inter documenta, quæ ijs traduntur, qui primùm Sacro Epulo pascendi sunt, nonnunquam hoc preceptum sit, quòd oporteat ad eum commendandum animo à noxis omnibus, quæ ad ejus fieri possit, purgato accedere.

## III.

Superest id, quòd Dispensator nostro omnium solet esse difficillimum, negare Sanctissimam Eucharistiam

qui nullo jure illam usurpant, & debi-  
tam sibi portionem petunt, ut Parrisfa-  
miliis domestici, etsi reipsa non solum  
non domestici, sed inimici sint. *Sunt  
Christiani mali, qui vocantur Fideles  
& non sunt, in quibus Sacramenta Chri-  
sti patiuntur injuriam* (bb). His, si  
sunt Peccatores vulgo non noti, quales  
sunt, qui proximas peccandi occasiones  
non deserunt; qui injuste ablata, cum  
possent, non restitunt; qui injurias of-  
fendentibus ex animo non remittunt,  
sed indignationem ut ignem in sinu fo-  
vent, tanto magis vivum, quo cinere di-  
ligentiùs tectum, his inquam, si priva-  
tim petant Sacram sibi Evcharistiam  
præberi, privatim quoque eadem ne-  
ganda est, suaviter ijs ostendendo: quod  
*Sancta malis possunt obesse* (cc):  
quodque propterea tumum ipsis ma-  
lum esca hæc esset accersitura; cum SS.  
Evcharistia, contra quam lignum solet  
cedinum, corpora viva servet sana,  
morta vero faciat putrescere. *Mors est malis, vita bonis.* Patent  
igitur se, & illa dignos reddant, tum  
verò nequaquam negandam. Si au-  
tem occulti isti Peccatores petant pub-  
licè, tum publicè neganda non est: ita  
enim faciendum Christus docuit, dum  
Judæ quoque eam potrexit: privatim  
tamen subinde seriò monendi sunt, ut  
attendant (dd), quid demum agant,  
cum vel ex ipsis Christi manibus sumpta  
Evcharistia non cibus Judæ, sed vene-  
num fuerit. Sic age. Dispensatorem  
jubet iste Canon. *Non prohibeat Dis-  
pensator manducare pinguis terra in  
Mensa Domini, sed Exaltorem montas*

*timere* (ce). Sic enim, ut dicebam,  
Glossa hæc verba intelligit.

Ubi autem Peccatores aliqui ita pub-  
lici fuerint, ut publicum sit eorum de-  
lictum, non autem sit publica emenda-  
tio & poenitentia, etiam publicè à divi-  
na hac Mensa repellendi sunt; dum ita  
temerarij sunt, ut non vereantur pete-  
re panem Filiorum, etsi Canes esse non  
desinant. Aliter facientem increparet  
Deus ut Dispensatorè timidum, diceret-  
que illi: *Et cum adulteris portionem  
tuam ponebas* (ff). Neque verò satis  
purgabit se, qui Personæ petentis Nobi-  
litate, & eminentem in Republica  
dignationis gradum prætexuerit. *Quis-  
quis peccator est publicus, Canis & ipse  
est, eo solum discrimine, quod si Pec-  
cator simul, & Princeps est, non qua-  
liscunque Canis, sed Molossus est* (gg).  
Ne Regum quidem melior hæc in parte  
conditio est. *Siquis* (aurei oris verba  
sunt) *diademate coronatus indigne ac-  
cedat, prohibe illum. Majorem illo  
potestatem habes* (hh). Et hoc nimirum,  
ut idem Sanctus inculcat, est esse Pa-  
storem Sacrum: non elegantem è feri-  
cis filis vestem gestare, non candidum  
è lino Clerici amiculum circumferre,  
non pretiosis & splendidis sacrificantis  
ornamentis superbire: *Non ut albam,  
& splendidam vestem circumventis in-  
duri.* Aliter se gerere, est Sanguinis  
Christi reum se constituere. *Sanguis  
Christi de manibus vestris exquiresur.*  
Hoc enim est divinum hunc liquorem  
non infundere in utres novos, sed in  
putres, & ita putres, ut fetore etiam  
suo, pravis inquam exemplis, offen-  
dant.

dant. Atque hoc non de ijs solum exemplis pravis accipiendum intelligendumque est, quæ publica & notoria sint vel factis ipsis, vel iudicis sententiâ, sed etiam cum de ijs suspicio est tam vehemens, tamque non vana, ac temerè suscepta, ut poni prudenter non possit (ii), nec ullo indicio verisimiliter iudicari. Hujus generis Peccatorem oportet non in arcano tantum, sed in aliorum etiam oculis in melius mutatum esse, sic ut in hos etiam aliqua incurant emendationis indicia & argumenta, antequam publicè sacrâ ad Mentem admittatur; aut saltem intelligat aliunde Populus, hominem illum respuisse: nisi fortè imminens mortis periculum tale nihil admittat. Tunc enim major illa Viatici ad longum æternitatis iter necessitas facit, ut nihil in reverentiam peccari videatur, si sanctis his Mysterijs muniatur verè dolens, qui tamen ob incitas, ad quas redactus est, emendare, ut oporteret, prava ista exempla non potest. Ubi necessitas hæc non excusaverit, cum dolentis animi gemitus DEO quidem probè sint cogniti, sed ignoti hominibus, curet Pastor, ut dolor ex animo ad facta se palam extendat, antequam ut legitimus testis coram Iudice admittatur (kk). Hæc si fecerit Parochus, dignus tandem erit nomenclaturâ Dispensatoris non prudentis tantum, sed & fidelis. Temperare mensuram, ne redundet, cum deberet esse parcior; ne nimis parca sit, cum deberet esse abundantior, ad Prudentiam magis pertinet: non dare

illam, cui jure neganda est, ad Prudentiam spectat.

(a) Luc. 12. 42. Matt. 24. 42. (b) 2. Cor. 13. 5. (c) Psal. 127. 4. (d) Hippoc. Aph. 31. (e) S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 3. (f) Theoph. 2. 10. (g) Jo. Sanchez, in h. l. c. (h) S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 12. in c. (i) De sac. dist. 2. c. Per venit. 2. q. 1. c. Cap. 1. quis. Vasquez, disp. 219. c. 7. Scrum in c. 13. q. 1. ar. 3. (k) Asst. Probl. sol. 1. 13. q. 1. ar. 3. (l) Prov. 16. 1. (m) de Conf. Dist. 2. c. 1. sit. (n) Suar. in 3. p. dist. 72. a. 3. ad 3. Primò Navar. in c. Placuit de Dec. c. 1. 152. Laym. l. 5. tit. 6. c. 13. q. 2. Aur. l. 2. c. 17. q. 10. Tol. l. 5. c. 7. §. scilicet. Regu. l. 2. q. 96. Filius, tr. 4. c. 9. n. 258. Bar. l. 1. c. 4. n. 4. Bonac. de Euch. disp. 3. §. 1. p. 1. n. 15. (o) Ezech. 34. (p) in i. super l. ris de Rescriptis. de Eccles. doz. c. 11. de Conf. dist. 2. c. Quotidie. Possev. c. 7. n. 1. (q) S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 9. (r) Laym. l. 5. c. 4. n. 4. 5. Laym. ibid. (s) 26. q. 1. q. 1. recedunt. V. S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 9. (t) S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 9. ad 3. (x) Laym. l. 5. n. 4. n. 3. (y) in 3. p. 2. q. 80. ar. 9. ad 3. (z) Bar. l. 1. c. 4. Albert. Mag. (bb) S. August. in Sab. San. (cc) 6. q. 2. c. Si tamen de Conf. Dist. 2. c. Et Sancta. c. Sicut. 1. l. 1. n. 1. de sceleratè. (dd) 6. q. 2. c. Placuit. de Conf. Dist. 2. c. Sicut Indas. 1. q. 1. c. Christus. (ee) de Conf. Dist. 2. c. Non prohibeo. (ff) 1. q. 1. c. Chrys. (gg) S. Th. 3. p. 2. q. 80. ar. 6. ad 1. (hh) Chrys. ho. 58. in Matt. (ii) Suar. de Dec. dist. 67. scilicet. 5. Rich. in 4. d. 9. q. 3. l. 1. q. 4. ar. 1. concl. 6. Henric. l. 1. c. 6. §. 1. (kk) Pan. Dist. 1. c. In astant.

